

Verlag Ontwikkelgesprek Accountancy en Finance & Control

Datum: 9 oktober 2025

Locatie: Zuyd Hogeschool, Sittard

Aanwezig: Visitatiepanel NQA en vanuit Zuyd aanwezig Dries Lodewijks, Dave Vaessens en Annemie Jongen

Onderwerp: Creëren van een AD–BA–MA-structuur binnen het HBO

1. Inleiding

Op 10 oktober 2025 vond een ontwikkelgesprek plaats over de wenselijkheid en vormgeving van een brede financiële opleidingsstructuur binnen het hoger beroepsonderwijs (HBO).

Centraal stond het voorstel voor een brede startopleiding met gegarandeerde doorstroommogelijkheden binnen een Associate Degree – Bachelor – Master (AD–BA–MA) structuur (bijlage 1).

Het gesprek richtte zich op de haalbaarheid, positionering en organisatie van deze nieuwe structuur, inclusief de spanningsvelden tussen NVAO en Vereniging Hogescholen, de landelijke afstemming van leeruitkomsten, en de impact op studenten, werkveld en instellingen.

2. Kern van het gesprek

Het voorgestelde model beoogt een brede financiële basisopleiding voor alle studenten in de eerste twee studiejaren, met daarna een keuze voor een specialistisch uitstroomprofiel (zoals Accountancy, Finance & Control of Finance, Tax & Advice).

Daarnaast biedt de structuur ruimte voor studenten om na twee jaar af te studeren met een Associate Degree (niveau 5) of door te stromen naar de bachelorfase (niveau 6), en eventueel verder naar een professionele master (niveau 7).

3. Belangrijkste bespreekpunten

Naar een AD–Bachelor–Master-structuur

- Breed draagvlak voor nationale invoering van een AD–BA–MA-structuur in plaats van de traditionele bachelor–masterlijn.
- Vergelijking met België, waar de AD (graduaten) al langer succesvol bestaat: stijgend percentage van de studenten doorloopt eerst de AD.

- Er is veel overlap tussen economische opleidingen, wat pleit voor een meer geïntegreerde aanpak.

Discussie over 2-plus-2-trajecten

- Het 2-plus-2-model (AD + 2 jaar bachelor) wordt gestimuleerd door de Vereniging Hogescholen, maar de NVAO benadrukt dat de AD eigenstandig moet zijn.
- Volledige overlap van AD met bachelorjaar 1–2 stuit op accreditatiebezwaren.
- Praktijkvoorbeelden tonen uiteenlopende interpretaties en organisatorische uitdagingen, waaronder dubbele inschrijving en programmatische scheiding.

Landelijke afstemming in het domein Finance

- Binnen het domein Finance moeten verschillende overlegorganen (ACS, LOOFC, LOFTA, LADO Finance) werken aan afstemming van leeruitkomsten.
- Het wachten op de nieuwe CEA-eindtermen, waar rekening mee moet worden gehouden bij de afstemming tussen de opleidingen in het kader van leeruitkomsten, kan vertraging opleveren.
- De wens is uitgesproken voor één landelijke AD-naam binnen Finance voor herkenbaarheid en eenduidigheid, maar besluitvorming hierover is uitgesteld.

Student-, werkveld- en organisatieperspectief

- Studentperspectief: de zichtbare stapeling van niveaus (5–6–7) verhoogt motivatie en transparantie.
- Werkveld: erkenning van AD-diploma's groeit, vooral in administratieve en financiële functies.
- Organisatie: kans op “kannibalisatie” tussen AD en bachelor, maar ook op betere matching tussen student en opleidingsniveau.
- Voorstel: eerste twee jaar met Ad-profiel en afsluitende stage of afstudeertraject dat doorstroom borgt.

Samenwerking en politiek draagvlak

- Gezamenlijk optreden richting NVAO en Vereniging Hogescholen is noodzakelijk om consistent beleid en draagvlak te creëren.

4. Openstaande punten en risico's

Openstaande punten

- Geen consensus tussen NVAO en Vereniging Hogescholen over de praktische invulling van AD en 2-plus-2.
- Onduidelijkheid over het civiel effect van de AD in alle relevante werkvelden.
- Uitgestelde besluitvorming over landelijke naamgeving en profielharmonisatie.
- Accreditatievragen rond overlap, gezamenlijke uitvoering en dubbele inschrijving.

Risico's

- Vertraging door afhankelijkheid van CEA-leeruitkomsten.
- Kannibalisatie tussen AD- en bachelorinstroom bij niet-gezamenlijke budgettering.
- Risico op deficiënties bij doorstroom als AD te eigenstandig wordt ingericht.
- Verminderde vwo-instroom richting hbo beperkt strategische groei.

5. Actiepunt

Zuyd kan initiatief nemen om bovenstaande onderwerpen op de agenda te krijgen van het LOOFC, ACS en LADO Finance.

6. Conclusie

Het gesprek bevestigt brede steun voor de ontwikkeling van een duidelijk gestapelde en doorstroomgerichte opleidingsstructuur in het financiële domein van het HBO.

Om de implementatie te realiseren, zijn landelijke afstemming, accreditatiehelderheid en bestuurlijk draagvlak cruciaal.

De komende jaren zal geprobeerd worden om dit punt op de agenda's te krijgen meerdere gremia.

Bijlage 1 Creëren van een AD-BA-MA-structuur binnen het HBO

Thema: Wenselijkheid van een brede financiële opleiding binnen het hoger beroepsonderwijs (HBO)

Binnen het hoger beroepsonderwijs (HBO) bestaan diverse financiële opleidingen die sterk aan elkaar verwant zijn, zoals Accountancy, Finance & Control (voorheen Bedrijfseconomie), Finance, Tax en Advice (deze laatste niet bij Zuyd) en de Associate Degree (AD) Finance. Deze opleidingen kennen elk hun eigen accenten en specialisaties, maar delen tegelijkertijd een grote overlap in kerncompetenties en kennisgebieden.

In de huidige arbeidsmarkt zien we een groeiende behoefte aan flexibiliteit en brede inzetbaarheid van afgestudeerden. Werkgevers zoeken professionals die niet alleen diepgaande specialistische kennis hebben, maar ook een solide brede financiële basis om snel te kunnen schakelen tussen verschillende rollen binnen een organisatie. Daarnaast is er bij studenten een toenemende vraag naar doelmatige studieroutes die een zekere mate van keuzevrijheid en doorstroommogelijkheden bieden zonder onnodige barrières.

Deze ontwikkelingen zetten aan tot het heroverwegen van de huidige opleidingsstructuren. De vraag rijst of het wenselijk is om te starten met een brede, gezamenlijke basisopleiding voor alle financiële HBO-studenten. Zo'n brede start zou studenten de kans bieden om gedurende de eerste twee jaar een stevige financiële basis te ontwikkelen, waarna zij in het derde en vierde jaar kunnen kiezen voor een meer specialistische uitstroomprofiel. Deze uitstroomprofielen kunnen bijvoorbeeld gericht zijn op Accountancy, Finance & Control of Finance, Tax en Advice, afhankelijk van de interesse en ambitie van de student.

Een belangrijk aspect van dit voorstel is het garanderen van een soepele doorstroommogelijkheid. Dit betekent dat studenten na het afronden van de brede basis zonder aanvullende toelatingseisen kunnen doorstromen naar het derde studiejaar van hun gekozen specialisatie. Hiermee wordt een onnodige drempel weggenomen en wordt flexibiliteit in studiekeuzes versterkt. Daarnaast biedt dit model ruimte voor studenten die kiezen voor een Associate Degree Finance om na twee jaar met een volwaardige kwalificatie af te studeren.

Voorstel: Brede startopleiding met gegarandeerde doorstroommogelijkheden

- **Jaar 1 en 2:** Gezamenlijk curriculum waarin alle studenten een brede financiële basis krijgen aangeboden, met aandacht voor kernonderwerpen zoals boekhouden, bedrijfseconomie, fiscaliteit, en financieel management.

- **Jaar 3 en 4:** Keuzevrijheid in specialisatie door middel van uitstroomprofielen, gericht op bijvoorbeeld Accountancy, Finance & Control of Finance, Tax en Advice.
- **Doorstroom:** Studenten kunnen na het tweede jaar zonder extra toelatingseisen doorstromen naar het derde jaar van hun gekozen profiel.
- **AD Finance:** Studenten die voor een Associate Degree kiezen, kunnen na twee jaar hun opleiding afronden met een afgeronde AD-kwalificatie, waarmee ze ook direct inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt.

Deze aanpak stimuleert niet alleen een betere aansluiting op de arbeidsmarkt, maar ook het vergroten van de mobiliteit van studenten binnen het financiële vakgebied. Het model sluit aan bij het streven naar meer flexibiliteit en het bieden van op maat gemaakte studieroutes die passen bij de individuele ambities en talenten van studenten.

Vraag:

Hoe kan een brede financiële startopleiding binnen het HBO het beste worden ingericht om zowel de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen als de doorstroom naar gespecialiseerde profielen soepel en efficiënt te laten verlopen?